

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра загальної та клінічної психології

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Патопсихологія»

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

факультет психології

Робоча програма навчальної дисципліни «Патопсихологія» для студентів галузі знань **05 «соціальні та поведінкові науки»**, спеціальності **053 «Психологія»** за освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія» за першим (бакалаврським) освітнім рівнем. 2022. 15 с.

Розробник: Матейко Наталія Михайлівна, доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної психології.

Протокол від № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри
загальної та клінічної психології

В. П. Москалець

Схвалено методичною комісією факультету психології
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Голова (Пілецька Л.С.)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 – соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність : 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
Мова навчання: українська		Самостійна робота	
		70 год.	86 год.
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% / 67%

для заочної форми навчання – 11% / 89%

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- формування теоретичних уявлень про механізми виникнення, функціонування та розвитку патологічних станів психіки;
- формування навичок застосування методів патопсихологічного дослідження, проведення патопсихологічного експерименту, складання патопсихологічного висновку, диференціації психологічних феноменів та психопатологічних синдромів;
- розширення наукових уявлень про принципи та основні напрями патопсихологічних досліджень.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення особливостей виникнення та протікання відхилень у психічному розвитку людини.
- оволодіння навичками планування патопсихологічного дослідження, обробки й інтерпретації результатів;
- ознайомлення з формами та механізмами порушень окремих психічних процесів, свідомості та самосвідомості;
- розробка заходів з психотерапії з урахуванням особливостей реабілітації особистості

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Місце навчальної дисципліни «Патопсихологія» визначається фундаментальною роллю для майбутніх психологів, знань та навичок з організації патопсихологічної діагностики та корекції хворих з невротичними та психічними розладами; важливістю здійснення заходів з питань збереження психічного здоров'я населення. Дисципліна поєднує теоретичні та прикладні аспекти таких галузей знань як «Клінічна психологія», «Загальна психологія», «Психофізіологія», «Психодіагностика», «Вікова психологія» та ін.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	Загальні компетентності (ЗК) ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
Програмні результати навчання	
<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технологій психологічної реабілітації, психологічної допомоги.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>ПР20. Здійснювати моніторинг та якісну оцінку психологічного супроводу та психореабілітаційних програм.</p>	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни, є:

- своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку;
- вміння застосовувати методи психологічної діагностики, психокорекції та психопрофілактики на практиці;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної

дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (тестування, контрольна робота, самостійної роботи).

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних відповідей студентів, тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи і 50 балів – на оцінювання відповідей студентів на екзамені.

На семінарських заняттях студенти за *усну відповідь* та *письмову відповідь* (тестування) максимально можуть отримати 5 балів. При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анотують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару у вигляді асоціативних малюнків-схем, пишуть есе, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу напрямків психологічної допомоги особам, розробляють заходи психологічної просвіти з питань збереження психічного здоров'я і стану психологічного благополуччя.

Усне опитування студентів може здійснюватись індивідуально або фронтально. Загальний бал за цей вид роботи по кожному змістовому модулю виводиться з середнього балу за всі усні і письмові відповіді.

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота														Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
Усні та письмові відповіді – 5 Самостійна робота – 9				Усні та письмові відповіді – 10 Самостійна робота – 16 Контрольна робота – 10										50	100

T1, T2 і т.д. – теми дисципліни

Самостійна робота студентів ділиться на базову і додаткову. Базова самостійна робота забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт. Базова самостійна робота студентів включає: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір), огляд літератури і електронних джерел інформації; вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; підготовка до лабораторних робіт, практичних (семінарських) занять; підготовка до написання контрольних робіт, інших форм поточного контролю; систематизація вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом.

Додаткова самостійна робота спрямована на поглиблення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни. Вона включає такі види робіт: аналіз наукових публікацій з визначеної викладачем теми; оформлення малюнку-схеми; проведення клініко-психологічного дослідження у позааудиторний час; написання есе за заданою проблематикою; розробка конспекту заходу просвітницького спрямування; бібліографічний огляд літератури за заданою проблематикою; розробка мультимедійної презентації; виконання практичних задач, ситуативних завдань; опрацювання художніх фільмів; підготовка порівняльної таблиці; підготовка термінологічного словника та ін.

Самостійна робота студентів максимально оцінюється залежно від виду роботи. Конспектування матеріалів з актуальних питань патопсихології студенти отримують 1 бал; за есе – 2 бали; оформлення матеріалів патопсихологічного дослідження – 5 балів; за виступ на тему: «Класифікація розладів мислення» у формі мультимедійної презентації – 3 бали; за оформлення матеріалів діагностики порушення мислення – 3 бали; за проведення просвітницького заходу для пацієнтів (їх родичів, медперсоналу – на вибір) з питань збереження психічного здоров'я та психологічного благополуччя – 5 балів.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують *тестовий контроль знань* з тем, які виносяться на самостійне опрацювання. Для цього передбачені завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності. Сукупна кількість балів за тест – 5 балів.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді передбачають перевірку цілої низки знань, умінь, навичок (знання термінів, процесів тощо, уміння конкретизувати, уміння виділяти головне, уміння визначати передумови, причини, приводи та сутність психічних процесів в умовах

надзвичайної ситуації). Завдання вважається виконаним, якщо студент вказав правильний варіант відповіді, і оцінюється у 0,5 бала.

Завдання на установлення правильної відповідності (логічні пари). До кожного завдання подано інформацію, що позначено цифрами (лівий стовпчик) та буквами (правий стовпчик). Виконуючи завдання, необхідно установити відповідності між двома групами інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари). Кожна правильно визначена логічна пара оцінюється в один бал. Максимальна кількість балів за завдання – 2

Завдання на установлення правильної відповідності. До кожного завдання подано перелік процесів, симптомів тощо, позначених буквами. Їх необхідно розташувати у правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо студент визначив правильну послідовність, і оцінюється в 1 бал.

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 10 балів.

Питання до контрольної роботи:

1. Предмет і завдання патопсихології.
2. Місце патопсихології в системі психологічних і медичних наук.
3. Принципи побудови патопсихологічного обстеження. Особливості побудови патопсихологічного експерименту.
4. Патологія відчуттів. (Агнозії. Анестезія. Гіпостезія. Гіперестезія. Алгії. Сенестопатії. Синестезії).
5. Патологія сприймання. Ілюзії.
6. Патологія сприймання. Види галюцинацій.
7. Диференціально-діагностичні критерії відмежування істинних галюцинацій від хибних.
8. Порушення сенсорного синтезу (деперсоналізація, дереалізація, порушення схеми тіла).
9. Розлади мислення. Патологія асоціативного процесу.
10. Патологія суджень. Нав'язливі стани (обсесії).
11. Порушення пам'яті. Гіпермнезія. Гіпомнезія. Амнезія. Парамнезії.
12. Патологія емоцій. Симптоми емоційних порушень (ейфорія, морія, дистимія, тривога, дисфорія, апатія, емоційна лабільність, емоційна тупість).
13. Порушення потягів.
14. Синдроми порушеної свідомості.
15. Психологічна сутність психопатій.
16. Психогенні розлади.

Зразок екзаменаційного білету

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Спеціальність 053 психологія

Навчальна дисципліна Патопсихологія

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Зміст та об'єм роботи патопсихолога.
2. Патопсихологічне дослідження, його специфіка і принципи побудови.
3. Порушення сприймання. Ілюзії.
4. Діагностичні можливості опитувальника рівня депресії Бека

Затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

Протокол № ___ від _____ 20__ року.

Завідувач кафедри

Москалець В.П.

Екзаменатор

Матейко Н.М.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з

		кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи патопсихології.

Тема 1. Патопсихологія як наука. Предмет та завдання курсу

Предмет та завдання патопсихології. Структура патопсихології. Патопсихологія та психопатологія: співвідношення понять. Психічне захворювання: поняття, причини та рівні. Історія розвитку патопсихології. Вплив психіатричних концепцій на становлення патопсихології (В.М. Бехтерев, Е. Блейлер, С.С. Корсаков, Е. Крепелін, П.Ковалевський, А.Е.Личко, Б.Д.Карвасарський, С.Я.Рубінштейн В.М.Блейхер, та ін.). Внесок Б.В. Зейгарникдо патопсихології: розробка теоретичних основ, методології дослідження, психологічної феноменології психічних порушень. Загальні відомості про етіологію, патогенез психічних розладів. Синдромологічна і нозологічна класифікації психічної патології. Поняття про реєстри психічних розладів, характеристика. Співвідношення реєстрів, симптомів, синдромів та нозологічних одиниць. Поняття психотичного і непсихотичного розладу, органічного дефекту психіки. Розділ психічних розладів МКХ-10.

Тема 2. Патопсихологічне дослідження. Принципи та методи патопсихологічного дослідження. Особливості застосування та класифікація методів дослідження.. Принципи побудови патопсихологічного експерименту. Основні вимоги до змісту та проведення патопсихологічного дослідження. Основні принципи аналізу і інтерпретації даних. Навчальний експеримент. Технологія проведення, цілі і задачі, організація та етапи проведення. Рекомендації до складання висновку патопсихологічного дослідження.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основні види порушень психіки та особистості

Тема 3. Порушення відчуття та сприймання.

Патопсихологія відчуття. Класифікація порушень (гіперестезії, сенестопатії, синестезії). Основні критерії їх диференціації. Чинники, що впливають на виникнення цих порушень. Психологія і патопсихологія сприймання. Види патопсихологічних розладів при порушеннях сприймання та їхнє патопсихологічне обґрунтування.

Тема 4. Патопсихологія пам'яті та уваги

Психологія та патопсихологія пам'яті. Види пам'яті, їхня класифікація. Обсяг пам'яті. Механізми запам'ятовування. Кількісні і якісні порушення пам'яті. Психологічний аспект порушень пам'яті: безпосередньої пам'яті, динаміки мнестичної діяльності, опосередкованої пам'яті, мотиваційного компоненту пам'яті. Особливості порушення пам'яті при психічних захворюваннях органічного генезу. Психологія і патопсихологія уваги. Основні властивості уваги. Види уваги. Порушення об'єму, спрямованості уваги, надмірна тугорухливість, виснажуваність уваги. Основні методи дослідження порушень уваги, відчуття, сприйняття, працездатності. Методи дослідження розладів уваги.

Тема 5. Патопсихологія мислення. Психологія мислення. Теорії мислення. Основні операції мислення. Мислення та інтелект. Розвиток мислення в онтогенезі і його види. Клінічна і психологічна феноменологія порушень мислення, основні критерії їх диференціації. Сучасні психологічні концепції про механізми порушень мислення. Порушення операційного аспекту мислення. Порушення особистісного компоненту мислення. Порушення динаміки діяльності мислення.

Характеристика патопсихологічної структури порушень мислення при психічних захворюваннях (шизофренії, епілепсії, енцефаліті, деменції).

Тема 6. Порушення емоційної сфери. Емоційні синдроми. Маніакальний, депресивний та апатичний синдроми. Воля та її порушення. Зниження волевої активності. Порушення потягів. Імпульсивні потяги. Волеві розлади: гіпербулія, гіпобулія, абулія, парабулія. Розлади потягів: посилення, послаблення, збочення інстинктів. Компульсивні потяги (дромоманія, дипсоманія, клептоманія, міфоманія піроманія, ігрова (гемблінг)). Обсесивні потяги. Амбітендентність. Психомоторні розлади: збудження, ступор, паракінезії. Порушення мовлення: прискорення, сповільнення, шепелявість, картавість та інші. Вікові особливості ефекторних порушень.

Тема 7. Порушення свідомості та самосвідомості.

Поняття свідомості у філософії, психології і психіатрії. Поняття «ясної» та «потьмареної» свідомості. «Змінені» стани свідомості. Синдроми кількісного порушення або виключення свідомості: непритомність, обнубляція, сомнолентність, оглушення, сопор, кома. Синдроми якісного порушення або потьмарення свідомості: деліріозний, онеїроїдний, аментивний, синдром сутінкового стану. Синдроми дереалізації та деперсоналізації. Вікові особливості порушень свідомості та самосвідомості.

Тема 8. Розлади особистості. Проблема співвідношення клінічної і психологічної феноменології особистісних розладів при психічних захворюваннях. Патопсихологічні прояви порушень особистості. Патопсихологічний підхід до вивчення особистісних порушень: методологічні передумови і основні принципи аналізу. Порушення структури ієрархії мотивів. Формування патологічних потреб і мотивів. Порушення смислоутворення. Порушення саморегуляції і опосередкування. Порушення критичності і спонтанності поведінки. Порушення формування характерологічних особливостей особистості. Основні методичні прийоми дослідження порушень особистості в патопсихології.

Тема 9. Дослідження патопсихологічних синдромів. Відмінність психопатологічних (клінічних) синдромів та патопсихологічних. Рівні системи ієрархії мозкових процесів. Патопсихологічні синдроми за І. А. Кудрявцевим (1982). Доповнення переліку патопсихологічних реєстр-синдромів, яке ввели В. М. Блейхер, І. В. Крук і С. Н. Боков.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових тем модуля	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	ср		л	П	лаб	Інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи патопсихології												
Тема 1. Патопсихологія як наука. Загальні відомості про етіологію, патогенез психічних розладів.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 2. Патопсихологічне дослідження. Принципи та методи.	9		2			7	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	20	2	4			14	26	4	2			16
Змістовий модуль 2. Основні види порушень психіки та особистості												
Тема 3. Порушення відчуттів та сприймань	11	2	2			7	12	2				10
Тема 4. Патопсихологія пам'яті та уваги	11	2	2			7	10					10
Тема 5. Патопсихологія мислення.	12	2	2			8	12		2			10
Тема 6. Порушення емоційної сфери.	11		2			9	12		2			10
Тема 7. Порушення свідомості та самосвідомості.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 8. Порушення особистості	11		2			9	10					10

Тема 9. Патопсихологічні синдроми	13	2	2			9	12		2			10
Разом за змістовим модулем 2	70	10	14			52	64	4	6			70
Усього годин	90	12	18			66	90	6	8			86

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Патопсихологія як наука.	2	
2	Методи дослідження в патопсихології. Вимоги побудови до побудови патопсихологічного дослідження		2
3	Порушення відчуттів та сприймань.	2	
4	Порушення пам'яті. Порушення уваги.	2	
5	Патопсихологія мислення	2	2
6	Порушення емоційної сфери.	2	
7	Порушення свідомості та самосвідомості.	2	
8	Розлади особистості.	2	2
9	Патопсихологічні синдроми	2	2
	Всього	18	8

Самостійна робота

Семестр	Зміст індивідуальної роботи	Обсяг, год.	Форма контролю	Тиждень, на якому здійснюється контроль	Кількість балів
6/1	<p>Тема 1. Вступ до патопсихології. Методи дослідження в патопсихології. Принципи в методи побудови патопсихологічного дослідження</p> <p>- підготувати термінологічний словник основних понять клінічної психології; опрацювати класифікацію розладів психіки за МКХ-10;</p> <p>- опрацювати та законспектувати Закон про психіатричну допомогу в Україні (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 19, ст.143) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14.</p>	2	Конспект конспект	4	1 1
6/2	<p>Тема 2. Порушення відчуттів та сприймань. Патопсихологія уваги.</p> <p>- законспектувати диференціально-діагностичні</p>	6	конспект	2	1

	відмінності істинних та хибних галюцинацій. - підготувати схему оформлення висновку клініко-психологічного обстеження соматично- і психічно хворих		висновок		
6/3	Тема 3. Порушення пам'яті провести патопсихологічне дослідження особи, дослідивши увагу та пам'ять. Для виконання завдання можна застосувати наступні методики: методика таблиці Шульте, тест десяти слів Лурії, Піктограма Лурії, Виключення зайвого тощо. Форма звітності - протоколи, висновки.	6	протоколи	3	1
6/4	Тема 4. Патопсихологія мислення. - опрацювати методики дослідження рівня та протікання мисленнєвих процесів, зокрема складні, прості аналогії, виключення четвертого, асоціативний експеримент, класифікація понять. - здійснити аналіз психологічних особливостей осіб з розладами мислення на прикладах, взятих з художніх фільмів Список фільмів Сквозь тусклое стекло (1961) - Образы (1972) - Король-рыбак (1991) - Бенни и Джун (1993) - Безумие короля Георга (1994)	6	протоколи	4	1
6/5	Тема 5. Порушення емоційної сфери. - законспектувати питання семінару до теми: форми депресії Психіатрія: курс лекцій/ за ред. Бітенського В.С., О. 2004 - підготувати кейси та ілюстрації різних форм депресії та манії.	6	Конспект	5	1
6/6	Тема 6. Порушення свідомості та самосвідомості. - законспектувати питання семінару до теми: 1. Клінічні ознаки різних форм оглушення; 2. Клінічні ознаки різних форм потьмарення свідомості http://izd-mn.com/PDF/24MNNPU17.pdf	6	письмове опитування	6	1
6/7	Тема 7. Психогенні розлади та їх класифікація. - законспектувати питання	6	Конспект	7	1

	семінару до теми: Причини, умови та механізми виникнення психогенних розладів з використанням посібника Гурьева В.А. Психогенные расстройства у детей и подростков. Режим доступу http://drlev.ru/book/gureva.pdf				
6/8	Тема 8. Вікові аспекти патопсихології - законспектувати питання семінару до теми; - підготувати кейси та створити мультимедійну презентацію різних форм невротичних страхів в дитячому віці, дисморфобій, нервової анорексії. Гурьева В.А. Психогенные расстройства у детей и подростков. Режим доступу http://drlev.ru/book/gureva.pdf	6	презентація	8	1
6/9	Тема 9. Патопсихологічні синдроми законспектувати питання семінару до теми; -провести патопсихологічне дослідження, підготувати висновок із зазначеним патопсихологічним синдромом	6	Конспект Висновок, протоколи	9	1
Всього		54/76			

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Усне та письмове опитування, навчальні тести, есе, контрольна робота, конспекти першоджерел, мультимедійні презентації, протоколи патопсихологічного дослідження, екзамен.

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна дисципліна «Патопсихологія» передбачає використання таблиць, мультимедійного обладнання (комп'ютер, проектор).

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Матейко Н.М. Клінічна психологія: словник-довідник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 134с.
2. Матейко Н.М. Патопсихологія. Неврологія: методичні рекомендації для студентів спеціальності 053 «Психологія» /Н.М. Матейко. Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2016. 160с.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації студентами.

Репродуктивний метод – оволодіння і відтворення існуючих знань у царині патопсихології. Відтворення студентом способів діяльності за визначеним алгоритмом.

Метод проблемного викладання – викладач самостійно ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи шлях наукового мислення і пошукової діяльності. Застосування у процесі проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, лекції, під час використання наочних методів проблемно-пошукового типу і проблемно-пошукових вправ.

Проблемно-пошуковий метод - постановка перед студентами проблеми, на яку вони самостійно шукають відповідь, «роблять відкриття», формулюють теоретичні висновки.

Частково-пошуковий метод - певні елементи знань повідомляє викладач, а частину студенти здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання, чи розв'язуючи проблемні завдання. Викладач планує етапи пошукової діяльності, розчленовує проблемне завдання на підпроблеми, до розв'язання яких залучаються студенти. Варіантом цього методу є евристична бесіда, що складається з низки взаємопов'язаних питань, кожне з яких є кроком на шляху до розв'язання проблеми.

Інтерактивні методи (активні методи навчання):

-використання кейс-технологій: Case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз), метод дискусії; мультимедійні презентації; навчальні групові дискусії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Балабанова Л.М. Судова патопсихологія. Донецьк: Сталкер, 1998.
2. Влох І. І., Михняк С. І., Сувало Б. П. Довідник з терапії психічних захворювань. Львів: Каменяр, 1998 78 с.
3. Вітенко І. С. Загальна та медична психологія. К.: Здоров'я, 1994. 296 с.
4. Гавенко В. Л., Самардакова Г. О., Бачериков М. Є. Психіатрія і наркологія. К. Здоров'я, 1993. 192с.
5. Критерії діагностики і лікування психічних розладів та розладів поведінки у дорослих: Клінічний посібник / За ред. проф. П. В. Волошина, проф. В. М. Пономаренка, проф. О. К. Напреєнка, проф. Н. О. Марути та ін. Харків: Арсис, 2000. 303 с.
6. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки і поведінки у дітей та підлітків: Клінічний посібник / За ред. проф. П. В. Волошина, проф. В. М. Пономаренка, проф. В. С. Підкоритова, проф. О. К. Напреєнка та ін. Харків: Фоліо, 2001. 271 с.
7. Кузнецов В. М., Чернявський В. М. Психіатрія. К.: Здоров'я, 1993. 344 с.
8. Клінічна психодіагностика: практикум/ Редактор-упорядник проф. М.В. Миколайський. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. 228 с.
9. Клінічна психологія: словник-довідник / Авт.-уклад. С. В. Діденко К.: Академвидав, 2012. 320
10. Психіатрія /за ред. Сонника Г.І., Напреєнка О.К. К., 2003.
11. Матейко Н.М. Поширеність депресії невротичного генезу серед студентської молоді// VI Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання. Вип.37(3), Том 1 (21). Київ, Гнозис, 2017. С.194-202.
12. Матейко Н. М. Патопсихологія. Неврологія: навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 160 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://psylab.info>

<https://studme.com.ua/136010164937/psihologiya/patopsihologiya.htm>

<https://stud.com.ua/4937/psihologiya/patopsihologiya>

<http://www.psychiatry.ua/books/criteria/paper07.htm>

http://kingmed.info/knigi/Psihologiya/book_192/Detskaya_patopsihologiya